

Tėvynė

APR 1 1970

No. 8

New York, N.Y.-10001 1970 m. Kovo - March 13 d.

63 metai

SUS

LIETUVIŲ
ORGANAS

LIETUVIŲ
ORGANAS

Mūsų Susivienijimas pakiliomis nuotakomis laukia SLA 56 Seimo ir renka Pildomąją Tarybą

ŠIE METAI ŽYMAI PAGYVINA SLA KUOPŲ. O TUO PAČIU IR VISOS ORGANIZACIJOS VEIKIMĄ, NES DABAR VYKDOMI SLA PILDOMOSIOS TARYBOS RINKIMAI.

Jau iš mūsų laikraščio puslapių skaitytojas mato, kad daugelis SLA kuopų skelbia savo susirinkimus ir praneša, kad bus vykdomi SLA Pildomosios Tarybos rinkimai. Tai tik atgarsiai to judrumo kuopose, koks dabar pasireiškia. Tikrumoje visi veiklūs nariai gyvai svarsto rinkimų aktualią eigą, greta to prisimindami ir bendrus mūsų plačios organizacijos reikalus.

O problemų, kurios rūpi Susivienijimo nariams yra nemaža. Tik labai gaila, kad dažnai mūsų nariai kartais suklaidinami nepatamotais tvirtinimais. O iš to atsiranda kartais narių reikalavimai, kurie pagal veikiančias taisykles negali būti patenkinti. Todėl mūsų veikėjai turi laikyti savo pareigą gerai ir nuodugnai nariams išaiškinti jų visas apdraudos sąlygas. Juk tai yra piniginis reikalas, kuris kiekvienam nariui neabejotinai rūpi. Gerai suprasdamas savo apdraudos sąlygas, narys nestatys nepagrįstų reikalavimų, kurių nepatenkinimo atveju, būtų išvengta nesusipratimų.

Rinkimų laikotarpis jokiū būdu negali sutrukdyti kuopų ir visos organizacijos sklandaus darbo.

Svarbiausias reikalas

— Nauji Nariai!

Nuoširdūs Susivienijimo nariai, žinoma pasistengs atlikti savo pareigas organizacijai. Bet ir šiuo laikotarpiu, kai daugelio SLA veikėjų akys nukreiptos į rinkimus ir su jais susijusių klausimų svarstymus, jokiū būdu negalima nors ir laikinai primiršti pagrindinio ir jokiū būdu neatidėtiną reikalo - naujų narių.

Bet koks nudelsimas Lietuviškos Šeimos vajaus darbe skaudžiai atsilies į mūsų organizacijos tolimesnę pažangą. Todėl kiekviename susirinkime, kurį šiuo metu šaukiame, būtina įdėkime į dienotvarkę ir vajaus reikalus. Juk dabar susirinkimai esti gausesni, tad ir daugiau progų atsiranda viešai paprašyti susirinkusių, kad jie nurodytų tokius asmenis, kurie galėtų būti mūsų nariais.

Vasario šešioliktos gimnazija tikras lietuvių, gyvenančių už tėvynės sienų, pasididžiavimas. Ši pačių lietuvių įsteigta ir jų vieny pasiryžimu išlaikoma mokykla, jau spėjo atlikti didelį darbą išauklėdama patriotinėje dvasioje nemažą skaičių lietuvių jaunuolių, kuriems gal būtų nelengva kitomis sąlygomis siekti mokslo.

Vasario 16 gimnazijoje tautinės šventės minimos pavyzdingu iškilmingumu. Vaizde matome tos mokyklos auklėtinius Ramoną Žutautaitę ir Algį Valiuną šokančius lietuvišką šokį.

Vakarų įtakos skverbiasi į Lietuvą

Vakarų įtakos skverbiasi į Lietuvą - pripažįsta doc. Henrikas Zabulis "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (nr.5). Jis, tarp kita ko, teigia: "Svetimų dievų galią kuo toliau, tuo labiau pradeda jausti ir mūsų visuomenė, ypač jaunoji jos karta".

Kitoje vietoje doc. Zabulis pripažįsta, kad ir okup. Lietuvos inteligentų tarpe atsiranda "..... tiek ir tiek netašytų storžievių, stebėtinų obskurantų, ir visų pirma - literatūros, meno, bendrosios kultūros klausimuose. Neseniai sąjunginėje literatūrinėje spaudoje pasigirdo kaltinimų, kad inteligentija nebemoka taisyklingos gimtosios kalbos, daro daugybę šiurkščių stiliaus klaidų, nekalbant jau apie vartojamą tarptautinę terminologiją.... Ten buvo kalbama apie rusų kalbą" - priduriama, bet panaši padėtis ir lietuvių tarpe.

Zabulis, kalbėdamas apie Vakarų įtaką, nusiskundžia, jog dažnai vadovaujama si vertinimo matu, esą "paprasta kolūkietė visa galva aukštesnė už bet kurį Vakarų intelektualą. Tuo atveju.... atmetame Vakarų reiškinių ar idejų vien dėl jų vakarie-

tiškumo. Kitas kraštutinumas irgi ne retas: yra žmonių, kurie be jokios atodairios meldžiasi viskam - bile tik iš Vakarų". Tokie reiškiniai, nurodo lietuvis mokslininkas, liudija tikrosios kultūros, inteligencijos stoka. (F.)

PIRMIAJAI AUKŠTAJAI MOKYKLAI KAUNE 50 METŲ

Kaune sausio mėn. 27 d. paminėta aukštojo mokslo Kaune 50-ties metų sukaktis. Prie Kauno miesto antrosios vid. mokyklos kur prieš 50 metų buvo atidaryti kursai, buvo prikaltas užrašas: "Šiuose rūmuose 1920.1.27 buvo atidaryta pirmoji Kaune aukštoji mokykla - Aukštieji kursai". Buvo surengta paroda ir iškilmės. Jose kalbėjo ir vienas pirmųjų Kursų kūrėjų, prof. akademikas T. Ivanauskas. (F.)

SLA KUOPOS IR NARIAI LAIKU ATSIŪS-

KIT 56 SEIMUI INEŠIMUS, KAD JIE PATEKTŲ Į SEIMO DARBŲ KNYGĄ IR BŪTŲ SVARSTOMI SEIME.

Tėvynė

LIETUVIŠKAS
AMERIKOS LIETUVIŲ
ORGANIZACIJOS ORGANAS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage
provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917,
Authorized June 27, 1918.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti nevlėčiau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numerui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Nemoka rašyti

gimtąja kalba

Vilniaus režiminėje spaudoje jau ne pirmą kartą užtinkame skaudžius nusiskundimus, jog net vietos mokyklas išėjęs jaunimas nepajėgia taisyklingai lietuviškai rašyti. Žinoma, tai nedovanotinas ir nepateisinamas reiškinys, kuris daro gėdą ne tik tiems jaunuoliams, bet ir visiems atsakingiems už jų mokslinimą ir auklėjimą.

Jeigu taip yra tenai, tai reikia giliai apgalvoti. O turint galvoje, kad Vilniaus režiminė spauda išviso nėra linkusi iškelti kas yra negero, tai tenka manyti, kad čia jau yra toks nelemtas reiškinys ir taip paplitęs, kad jau nebegalima nutylėti. Laikraščiai rašo, tiesiog nurodant mokslievių silpną lietuvių kalbos mokėjimą.

Tokio atsilikimo lietuvių kalboje priežastys glūdi vietinėse gyvenimo ir mokymo sąlygose. Mokykla pirmučiausia kreipia dėmesį į sovietinę propagandą, verčia jaunuolius, kaip ten sakoma "įsisavinti marksizmą - leninizmą, o jau lietuvių kalbos mokymas lieka antroje vietoje. Todėl ir prabilo Vilniaus laikraščiai, kad vietos veikėjams jau pasidarė nepakenčiama stebėti, kaip jaunuoliai doko lietuvių kalbą ir nepajėgia gimtąja kalba dėstyti savo mintis.

Betgi kaltinti kitus yra labai lengva. Ir pasmerkti esančius tėvynėje jaunuolius būtų drąsiau, jeigu čia pas mus šiuo atžvilgiu būtų pilna tvarka. Tačiau apsižvalgę aplinkui pastebim ir čia nelinksmus dalykus. Juk nutylima ir neskelbiama tikrovė rodo, jog mes šioje šalyje turime jau didoką skaičių aukšto išlavintų jaunuolių-akademikų. O

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* VASARIO 16 D. minėjimas New York'e, įvyko vasario 15 d. Franklin K. Lane salėje. Parengimas praėjo sėkmingai, surinkta daugiau poros tūkdančių dolerių aukų. Programą gan gausiai susirinkusi publika priėmė labai palankiai.

* GENEROLAS M. REKLAITIS svečiavosi Australijoje pas teisininką L. Garbaliuską. Svečiui iš Amerikos, Australijos lietuviai surengė iškilmingus sutikimus.

* PIETŲ AMERIKOS lietuvių kongresas V-sis, numatomas Maracay mieste su išvykomis į Caracas ir Campo Carabobo miestus. Tuo reikalu tariasi Argentinos, Columbijos, Urugvajaus lietuvių organizacijos.

* NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS redakcijoj įvyko pasikeitimų. Iki šio laiko laikraštį redagavęs H. Nagys iš pareigų pasitraukė, taip pat neminimas ir buvęs jo pavaduotojas V. Žižys. Nauju redaktorium pakviestas iš Londono R. E. Maziliauskas, kuris pastaruoju metu plačiai reiškiasi Amerikos lietuvių spaudoje.

* SPECIALIU KONCERTU Vilniuje buvo pagerbtas poetas Vytautas Barauskas kurs daugiausia dėmesio skiria dainom. Pagal jo žodžius net 19 kompozitorių parašė melodijas.

* PROF. J. ŽILEVIČIAUS knyga "Lietuvis vargonininkas išeivijoje" netrukus turės pasirodyti.

* GEN. KAZYS MUSTEIKIS buvęs Krašto apsaugos ministras, parašė savo atsiminimus kuriuos apsiėmė išleisti knygų leidykla Nida Londone.

* VAIDILA - lietuvių teatras Australijoje, Adelaidės mieste, pastatė V. Putino veikalą Valdovas. Spektaklį režisavo J. Venslovavičius.

kiek jų tarpe rasime tokių, kurie pilnai taisyklingai sugeba savo mintis dėstyti lietuvių kalba? Žinoma yra tam tikras skaičius jaunuolių, kurie pavyzdinčiai lietuviškai kalba ir rašo. Bet tikrai nemaža yra tokių, kuriems trūksta lietuviškų žodžių, kurie, atsiprašant, daro pačias elementariausias klaidas savo rašiniuose ir net laiškuose?

Pasiteisinimas, kad jie mokėsi svetimos mokyklose, nepakankamas. Juk buvo laikai, sakysim, prieš pirmąjį karą, kai lietuviškų mokyklų buvo labai maža ir daugumas švietimo menės negalėjo sistemingai lietuvių kalbos mokyti. Tačiau daugumas jų gražiai mokėjo lietuvių kalbą, rašydavo laikraščiam ir savo tarpe susižinojo tik lietuviškai.

Taip buvo todėl, kad buvo valia išmokyti gimtąją kalbą, kad buvo paneigiamas paprotys vartoti svetimas kalbas. Panašiai ir šiandien turėtų būti.

* KOMPOZITORIAUS K. V. BANAIČIO, opera "Jūratė ir Kastytis" netrukus bus išspausdinta. Spaudai ją rengia muzikas Jonas Zdančius.

* IVA SUDARGIENĖ parašė dvi pasakas mažųjų teatrui - "Buvo broliai devyni" ir "Sigitė". Knygutė išleista Australijoje, Sidney mieste.

* VILNIAUS UNIVERSITETE įsteigtas grafikos kabinetas, kuriame bus renkami exlibrisai - knygženkliai, graviūros, piešiniai ir eskizai. Šiame kabinate jau dabar yra nemaža vertingos medžiagos, parodų katalogai, programos ir duomenys apie lietuvių grafikus.

* "NUOSTABUS DALYKAS - GYVENTI", tokiu vardu jaunas kompozitorius Vilniuje, V. Juozapaitis, sukūrė šešių dainų ciklą. Pažymėtina, kad jis pasinaudojo turkų poeto Melicho Dževeto Andajaus poemomis, kurios A. Bukanto išverstos į lietuvių kalbą.

* GRANDIS - Londono lietuvių tautinių šokių grupė, York Hall varžybose, kur dalyvavo 12 tautų ansambliai, laimėjo trečią vietą.

* MACK, LAPP, KUCK, PUCK! - Tai kanadiečių laikraščio "Tėviškės Žiburių" vedamojo pavadinimas. Šis laikraštis, pajuokdamas tėvynainių tarpe pastaruoju metu pasireiškusį pamėgimą, keisti lietuviškas pavardes į angliškas ar ispaniškas, rašo: "dalis mūsų, tikisi atrodyti vietiniais bajorais, savo lietuviškas pavardes suanglindami, suspanindami ar suportugalindami. Pavyzdžiui Mackevičius pasidarė-Mack, Lapinskas-Lapp, Kukutis-Kuck, Pukėnas-Puck.

* DAINAVA, muzikinis ansamblis Chicagoje, įsikūręs dar Vokietijoje, dabar sulaukė 25 metų sukaktuvių. Šios sukaktuvės bus plačiai paminėtos. Tarp kitko Dainava rengiasi pastatyti naują lietuvišką operetę, kuriai žodžius parašė dramaturgas A. Kairys, o muziką sukūrė kompozitorius B. Budriūnas.

* AUSTRALIJOS LIETUVIAI sumaniai veikia ir į savo koncertus kviečia didelį skaičių kitataučių, kuriems esą lietuviškos dainos labai patinka.

* DALIA KOLBAITĖ kovo 15 d. skaitys paskaitą Chicagoje, Jaunimo Centre. Paskaitos tema: - Žibuntas Mikšys - ekslibristas. Bus ir Ž. Mikšio darbų paroda.

* PARAMA, Toronto lietuvių kredito kooperatyvas, pasiekė \$ 3.614.818 aktyvo.

* MOTIEJUS KARAŠA, Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas, parašė savo atsiminimus apie pabėgimą nuo rusų okupantų, juos pavadinęs: - Kelionė iš Lietuvos nuo Raseinių iki Gross Hesepe. Šie atsiminimai nušviečia sunkiasias lietuvių tremtinių dienas.

Tėvynė 2

PADIDINTU PASIRYŽIMU DIRBKIM LIETUVIŠKOS ŠEIMOS VAJUI

Greitai atsiliepkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Worcester, Ma.

SLA ANTRA APSKRITIS

Suvažiavimas įvyks 1970 m. kovo 15 d. 12.00 val. Worcester Lietuvių Klube, 2-ram aukšte, Vernon St: Worcester, Mass.

Visas antros apskrities ribose esančias kuopas prašome atsiųsti delegatus. Kadangi dėl techniškių kliūčių negalėjome pranešti anksčiau, kuopų valdybų nariai gali atstovauti savo kuopas.

Po suvažiavimo, Worcesterio kuopa pažadėjo visus gerai priimti ir pavaišinti.

Sekr. V. Kapeckas

Pittston, Pa.

SLA 7-to APSKRİCIO SUVAŽIAVIMAS PITSTON, PA.

SLA 7-ta apskritis šio balandžio - April 5 d. Pittstone, Pa. šaukia suvažiavimą ir prašo, jam priklausančias kuopas atsiųsti savo delegatus. Suvažiavimas įvyks Lietuvių Klubo salėje 2 val. po pietų.

Pasibaigus darbo posėdžiui, numatomos vaišės. Šis kvietimas yra oficialus, atskiri laišakai kuopoms nebus siuntinėjami.

Sekretorė N. Bayorienė

Detroit, Mich.

Kur Ir Ką Mūsų Nariai Dirba

SLA 200 kuopos sekretorius ir DLOC valdybos vicepirmininkas Rimas Sukauskas pravedė programą Vasario 16-sios minėjime, Mercy Collegijoje, vasario 15 d. 3 val.

Minėjime dalyvavo apie 800 žmonių ir buvo surinkta virš 3000.00 dol. aukų.

Minėjime kalbėjo: Amerikos senatorius John J. Dingell ir "Batuno" pirmininkas inž. Kęstutis Miklas.

Meninę programą išpildė: muz. Stasio Šližiaus vadovaujamas mišrus jaunimo choras ir ansamblis "Šilainė", vadovaujamas G. Gobienės.

Minėjimo programos spausdinimo mecenatas, 352 kuopos pirmininkas Petras Januška. Minėjimą rengė DLOC valdyba.

Robertas Selenis SLA 352 kuopos narys ir skautų Baltijos tunto adjutantas, gražiai pasirodė vasario 7 d. televizijoje, tinkle 4. Jis čia buvo kapitonas 4 Fraser gimnazi-

jos mokinių kurie rungėsi su Salinės gimnazijos ketvertuku. Programa buvo klausimų ir atsakymų formoje, buvo paliesta vidaus ir tarptautinė politika, įvairūs mokslai, sportas ir paskutinės žinios iš vietos spaudos.

Robertas Selenis gyvai reiškiasi ir lietuviškoje veikloje. Jis netik SLA narys yra, bet dar skautas, tautinių šokių "Šilainės" grupės šokėjas, dalyvauja muz. Stasio Šližio jaunimo chore ir turi vieną iš pagrindinių rulių operetėje "Piršlybos Šapnaguose", kurią režisuoja akt. Justas Pusdešris.

Jis yra geras ir spaudos talkininkas. Tiek savo straipsniais, tiek nuotraukomis, dalyvauja amerikiečių ir lietuvių laikraščiuose. Robertas rudenį pradės Detroito universitete politinių mokslų ir žurnalistikos studijas.

352 kuopos narys ir skautas Saulius Kaulnelis, pernai pavasarį baigęs inžinerijos mokslus, išvyko atlikti karinės prievolės.

SLA 352 kuopos susirinkime kovo 1 d. dalyvavo 52 nariai. Rinkimuose į Pildomąją Tarybą, balsavo 48. Balsavimo rezultatai bus paskelbti suskaičius visų kuopų balsavimų duomenis.

Delegatai į SLA seimą išrinkti: B. Burba, E. Jodinskienė, P. Januška, A. Grinius, F. Motuzas, V. Selenis, V. Alantas, M. Balčiūnas ir A. Žiedas.

SLA 352 kuopą atstovauti Detroito Lietuvių Organizacijų Centre išrinkti šie kuopos veikėjai: P. Januška, E. Jodinskienė, ir F. Matuzas. Atvykę nariai į susirinkimą nepamiršo ir savo svarbiausios pareigos - susimokėti duokles ir jie jų sumokėjo net \$ 995.16.

Susirinkimui pasibaigus, mūsų gerosios šeimininkės vadovaujamos B. Januškieneš, visus šio susirinkimo dalyvius pavaišino kavute ir skaniais pyragaičiais.

Dariaus ir Girėno Klubo vasario 1 d. išrinkta valdyba 1970 metams iš šių asmenų: Pirmininkas dr. Vytautas Mileris, vicepirmininkas Stasys Petrauskas, finansų sekretorius Algis Šostakas, kasininkas Anatolijus Viskant, sekretorius Alfonsas Velavičius, ūkio vadovas Valius Mikas ir tvarkdarys Edvardas Rėklys. Revizijos komisija: Genė Viskantienė, Viktoras Perminas ir Antanas Petrauskas.

Balfo 76 skyriaus vasario 1 d. išrinkta ši valdyba: pirmininkas Kazys Ražauskas, vicepirmininkai - Rožė Ražauskienė, Kazys Sra-

gauskas ir Alfonsas Plepys, sekretorius Vladas Štoškus, finansų sekretorius C. Šadeika, kartotekos vedėja Kazė Viskantienė ir išdinininkas Petras Dalinis. Revizijos komisija: pirmininkas Petras Pagojus ir nariai - Vacys Lėlis ir Antanas Petrauskas.

Jūrų "Švyturys" šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyks kovo 22 d. Lietuvių Namuose. A. Grinius

So. Boston, Mass.

SVARBUS PRANEŠIMAS

SLA 308 kuopos susirinkimas įvyksta š.m. kovo 20 dieną, Liet. Pil. Klube, 7 val. vakare, So. Boston, Mass.

Susirinkimas yra svarbus, nes čia bus balsavimai į SLA Pildomąją Tarybą. Todėl visi nariai kviečiami susirinkime dalyvauti,

Tai visų narių pareiga. Kartu galėsite sumokėti ir savo apdraudos mokesčius fin. sek. P. Jančiauskui.

A. Andriulionis
kp. pirmininkas

Akron, Ohio

SLA 198 kuopa 1970.3.1 paminėjo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 52-ją sukaktį. Minėjimą pradėjo p. A. Kirtiklienė. Buvo įneštos USA ir Lietuvos vėliavos ir sugiedoti USA ir Lietuvos himnai. Programai vadovauti pakvietė kp. pirm. F. Baldauską. Programoje dalyvavo A. Aleknienė, Križėniauskas, ir pagrindinę kalbą pasakė inž. J. P. Vaičaitis, nušviesdamas Sovietų Rusijos padarytą Lietuvai skriaudą.

Taip pat buvo priminti būdai ir priemonės kaip pagyventi laisvės kovas. Minėjime dalyvavo arti šimto žmonių, laisvės kovai remti, buvo renkamos aukos. Minėjimas vyko Šv. Petro parapijos salėje.

M.P.

Shenandoah, Pa.

SLA 23 Kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko Kovo (March) pirmą dieną, narių dalyvavo viso tik 8.

Pranešu visiems 23 kuopos nariams, kad kuopos susirinkimus laikysim kas 3 mėnesiai: Birželio (June) 6 dieną, Rugsėjo (September) 6 dieną ir Gruodžio (December) 6 dieną.

Susirinkimai bus laikomi paprastoje vietoje ir įprastu laiku.

Viktoras Visockis

Tėvynė 3

VINCAS PIETARIS VIS ILGĖJOSI LIETUVOS

RAŠYTOJO LAIŠKAI IR ĮSPŪDŽIAI LIETUVOJE

(Iš praeito numerio)

Gimtojo krašto ilgesys, kas metai senkanti sveikata, nuolatinės dešimtverstės kelionės po Ustiužnos apskritį vertė V.Pietarį kiekvieną dieną galvoti apie persikėlimą į Lietuvą. Po A.Jakšto išvykimo iš Ustiužnos beveik kiekviename laiške draugams ir artimiesiems V.Pietaris užsimena apie savo ketinimą įsikurti kur nors arčiau prie Lietuvos. Ypač jį traukė Kaunas, kur mokėsi jo vaikai.

Vienos kelionės į Lietuvą metu V.Pietaris jau buvo trumpam įsikūręs. Kaune, Tuomet V.Pietaris ir susipažino su A.Baranausku. (Reikia manyti, jog jo buvo įsikurta Kaune ne vėliau kaip 1897 m., nes nuo 1897 m. A.Baranauskas išvyko iš Kauno į Seinus).

Vykdamas į Kauną, V.Pietaris pasiėmė nemažą istorinių ir medicininių veikalų biblioteką ir keletą pūdų sveriančią varinių bei sidabrinių monetų kolekciją.

Su poetu A.Baranausku V.Pietarį supažindino A.Dambrauskas-Jakštas. "Anykščių šilelio" autorius, Kauno dvasinėje seminarijoje, ilgus metus dėstydamas lietuvių kalbą, reikalavdavo, kad kiekvienas pirmakursis klierikas atneštų jam po tris savo tarme užrašytas pasakas. Įdomesnius tekstus, šiek tiek pageduotus, jis siųsdavo savo bičiuliui vokiečių kalbininkui Hugo Veberui (1832 - 1904), o likusius kaupė pas save. Taip pas A.Baranauską susikaupė šūsnys lietuvių liaudies pasakų. V.Pietaris, atrodė, dar 1895 m. susizavėjęs lietuvių liaudies gyvulinėmis pasakomis, pats bandė jungti pasakus pasakų ciklus ir kurti vientisą kūrinių - "Lapės gyvenimas ir mirtis pagal senų žmonių pasakas". Jam norėjosi peržiūrėti A.Baranausko surinktas pasakas.

"Aš užmečiau žodį, būdamas su Jumis pas jį, užkalbinau apie pasakas, bet B. taip tada nušnekėjo, jog aš nei užsimintie daugiau jam nenorėjau. Vienok reikėjimas tų pasakų per tai nepasimažino" - rašė vėliau V.Pietaris A.Jakštui, prašydamas, kad šis savo vardu pasiskolintų iš A.Baranausko rankraščius ir persiųstų jam į Ustiužną.

Nepavyko V.Pietariui 1896 m. vasarą įsitvirtinti Kaune. Turtingesni miestelėnai vasarojo užmiestyje, o laisvai praktikuojamčio gydytojo pajamos buvo daugiau negu kuklios. Taip viltys įsikurti Kaune visam laikui dužte dužo. Veikiai tapo aišku, jog be pastovios algos pragyventi septynių žmonių šeimai čia bus neįmanoma.

Teko grįžti atgal.... Vis tik, išvykdamas iš Kauno, beveik visus atsivežtus daiktus V.Pietaris paliko pas A.Jakštą, tame tarpe ir varinių monetų kolekciją.

V.Pietaris, kaip numizmatikas, nebuvo diletantas, o veikiau priminė šių dienų aistringą kolekcionierių, pasitelkusį šiuo klausimu vos ne visos Europos lektūrą. Iš 1904.IX.29 d. jo žmonos laiško A.Jakštui matyti, jog V.Pietaris ypač vertino Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės monetas,

Šiuose namuose tolimos Ustiužnos mieste gyveno ir mirė Lietuvos rašytojas Vincas Pietaris, kurs nuolatos ilgėjosi gimtojo krašto ir vylėsi ten grįžti. Deja, jo viltys neišsipildė. Jis ten mirė ir jo palaikai ir šiandien tebėra Ustiužnoje.

tarp kurių buvo viena 1568 m. Žygimanto Augusto moneta. Be to, V.Pietario kolekcijoje buvo keletas monetų ir atskirų rusų kunigaikštystėčių (Tverės, Pskovo ir kt.), gana turtingas Petro I išleistų monetų rinkinys. Iš tūkstančio V.Pietario surinktų monetų jau tada kai kurios jų buvo retos ir labai brangios. Aukščiau minėtame laiške V.Pietario žmona rašė: "Pagal katalogą, iš varinių monetų rinkinio, kai kurios yra labai vertingos. Pavyzdžiui, 1701 metų Petro I "poluška" (ketvirtis kapeikos) kainuoja nuo 8 iki 15 rublių... Apskritai, visos Petro I monetos gana brangios, o jų pas mus atsiras apie 40". Išvykdamas iš Kauno, auksines ir sidabrines monetas V.Pietaris pasiėmė su savim, o varines paliko pas A.Jakštą. 1900. VIII.3 d. laiške A.Jakštui rašė:

"Jeigu Jūs man pavelytume prašytie, tai aš prašyčiau Jūsų mylistą mano senų pinigų kolekcijos neduoti į rankas net pažiūrėti. Aš dabar tokiam padėjime, jog man yra brangus kiekvienas skatikas. Aš ir kolekciją šitą turėsiu parduotie. Jeigu ji pateks į rankas žmogaus, renkančio taip jau gi pinigų, tai bus tiek, kaip būna, jeigu butelį vyno paduodi į geriančio rankas".

Nors ir labai sunku buvo Pietariui pasku-

tiniais gyvenimo metais, savo kolekcijos jis nepardavė. Ji buvo parduota Lietuvoje tik po rašytojo mirties, kai šeima įpuolė į dar didesnį skurdą. Ją nupirko inžinierius Petras Vileišis ir padovanojo Lietuvių mokslo draugijai.

Paskutiniai jo laišakai pilni melancholijos ir rezignacijos.

"Aš tankiai paskutinėse gromatose perleidžiu jausmą, kurį turi jaustie kiekvienas nuspręstas ant nuzudymo ir kurio nugalabinimą atidedu vietoje atlikti", - su širdgėla skundėsi jis viename laiške.

Juo mažiau buvo vilčių persikelti į Lietuvą juo slogesnės mintys jį kankino.

"Sako, jog kada žmogus pajunta, kad po jo kojomis atsiveria bedugnė, tai jis, grūdams į ją užmerkia akis. Na ir aš užmerkiau jau akis, kad nematyti, į kokią bedugnę griūvu. Vienok aš skiriuosi nuo kitų, jog mano bedugnė mano rankomis iš pusės ir kasta".

Nostalgijos, skurdo ir sunkios širdies ligos kankinamas, sulaukęs vos penkiasdešimt dvejų metų amžiaus, 1902 metų spalio 3 d. Vincas Pietaris mirė Ustiužnoje. Ten ir dabar ilsisi jo palaikai.

NEMUNO VINGIAI IR KILPOS

Mūsų kelionė artėja prie pačios įdomiausios Nemuno didžiųjų kilpų atkarpos. Tiesiu keliu nuo pirmosios kilpos pradžios iki Birštono, kur Nemunas vėl pradeda tekėti į šiaurę, - beveik dešimt kilometrų. Gi upe - per penkiasdešimt. Upė surezga tris labai sudėtingo plano kilpas: į dešinę Punios, kurios ilgis 19 kilometrų, o sąsmauka tik dviejų kilometrų pločio; toliau Balbieriškio 29 kilometrų kilpą su 4 kilometrų sąsmauka ir 17 kilometrų ilgio su 1 kilometro sąsmauka - Prienų kilpa. Nėra pasaulio krypties, kuria Nemunas netekėtų šiose kilpose. Du kartus upė pasisuka atgal, į pietus!

Nemuno kilpos nuo seno buvo sunkiai suvokiamos, klaidžios, kartais net sukeldavusios baugumą ankstyvųjų laikų upeiviams. Žmogus atsidurdavo kažkokioje ne-

suprantamoje miškų ir upės nelaisvėje. Nemaža miško išliko iki šiol. O gal ši vieta netgi buvo laikoma šventa? Kodėl čia tiek "šventų" vietovardžių (Nemunas gal būtų irgi gamtadienis): trys Šventupiai, Pašventupis, Šventininkai ir kitokie, Penkioliktame šimtmečiu apie Lietuvos gamtą rašęs J. Dluogošas šias kilpas matyt žinojo, ir jų įspūdžio įtakoje visas Lietuvos upes charakterizavo kaip labai vingiuotas. Jų vingiuotumas, pasak J.Dluogošo, toks didelis, kad sielininkai po dienos kelionės upe, vakare galėdavo sausuma parsinešti ugnies iš vakardienos laužavietės. Dabar kiekvienas, kalbėdamas apie Nemuno didžiasias kilpas, prisimena išvaizdų palyginimą. Lietuviai labai seniai žinojo šias kilpas, bet nesu-

Nukelta į 5 psl. Tėvynė 4

CLEVELANDE ŽEMĖ NUO BIRŪTĖS KALNO

CLEVELANDO LIETUVIŲ DARŽELIUI 40 METŲ

Clevelando Kultūrinio Darželio Sąjunga buvo įsteigta 1929 metų spalio 4 d., suėjus įvairių tautų organizacijų vadams ir visuomenės veikėjams ir aptarus kultūrinio darželio steigimo sumanymą.

Pirmutinė LKDS valdyba buvo: Pirmininkas - adv.P.V.Česnulis; vicepirmininkai - Jonas T.DeRichter, Ona Žvingiliūtė-Mihelich, Povilas Šukys, Ona Karpienė, Elena Pečkaitis.

Kazys S. Karpius - vykdomasis sekretorius; F.Dagilaitė - užrašų sekr.; Petras P. Muliolis - išdininkas.Nariai - K.Pavilonienė, E.Urbšaitė, Antanas Vilimas.

Tos valdybos daugiau pusė jau mirė. Antras pirmininkas buvo Jonas Brazauskas, abu mirę. Trečias, dabartinis pirmininkas, Kazys S.Karpius.

Gavus Lietuvos Darželiui žemę apie 200X200 pėdų, Rockefeller parke, Dr.Basavičiaus paminklas buvo iškilmingai atidengtas 1933 metų birželio 11 d. Jo biustą padovanojo Lietuvos Šaulių Sąjunga. Atidengimo iškilmėje svečias buvo Lietuvos ministras Washingtone B.K.Balutis.

Pati statyba kultūrinio darželio buvo baigta 1936 metų vasarą.

Lietuvių darželis, lietuvių laimei, buvo įrengtas valdiškais pinigais, tais bedarbės laikais kai sunku buvo pinigų gauti, o valdžia buvo įvedus viešus darbus bedarbiams

Dr. Vincas Kudirkos biustas Clevelando tautiniame darželyje.

šelpiti; darželiai buvo pripažinti viešais darbais. Kadangi lietuvių grupė turėjo savo darželio fonde geroką sumą surinkus, o valdžia reikalavo viešam darbui tam tikro įnašo, lietuvių darželis buvo pradėtas statydinti 1934 metais pirmiausia.

Dr.Vincas Kudirkos biustą padovanojo Karininkų Ramovės valdyba Kaune, ir biustą

atvežti net delegavo savo atstovą, neseniai Australijoje mirusį mjr. Simoną Narušį, atidengimo iškilmėms. Tas paminklas buvo didelėmis apeigomis atidengtas spalio 3 d. 1938 metais.

Darželiui planas ir braižiniai taip pat gauta iš Kauno, juos pagamino ir padovanojo profesorius V.Dubeneckis. Tų visų dovanų išrūpinime daugiausia veikė K.S.Karpius, lankydamasis Lietuvoje 1928 ir 1935 metais,

Poetą Maironį pasiryžo pagerbti Clevelando Šv. Jurgio parapijos veikėjai ir kitos draugijos savo pastangomis. Maironio paminklo pastatymas vietinėmis pastangomis užtruko net apie 30 metų. Pastatytas jau dalyvaujant naujiems ateiviams, birželio 25 d. 1961 metais. Biustą gamino Elena Dočienė Toronto, Kanadoje.

ŽEMĖ CLEVELANDE NUO BIRŪTĖS KALNO

Greta tautinių darželių tame parke įrengta Amerikos Karių Legiono pastangomis Taikos darželis, nes tai buvo po didžiojo pasaulinio karo 1936 metais. Legiono Darželyje, po: paminklu vaizduojančiu Taiką, buvo supilta po kubišką pėdą žemės iš 30 kraštų, kurių tautiečiai gyvena Clevelande. Supilta kubiška pėda žemės ir iš Lietuvos, su gintaro trupiniais, kaip Karpius buvo išprašęs tai padaryti. Žemė pasemta nuo Birūtės kalno Palangoje. Dr. Šliupas, tada Palangos burmistras, tą pageidavimą įvykdė Palangiečiai atsiuntė tą pėdą žemės puošnioje šešiakampėje dėžėje, išdabintoje gintaru: 14 gintaro žvaigždžių rate, atstovaujančių 14 Lietuvos apskričių, su Vilniaus Gedimino pilies bokštu viduryje.

Su žeme buvo atsiųstas ir dovanojimo aktas, ir tą puošnią dėžę ir tą meniškai pagamintą aktą Amerikos Legiono skyriui Karpius padovanojo, ir jie laiko dovaną kaip muziejinę brangenybę.

* LITHUANIAN PLAZA Chicagoje iškabos jau puošia Marquette Park aikštę. Šiuo reikalu rūpinosi ir pagaliau savo tikslo pasiekė Marius-Gediminas Kasniūnas. Ši privilegija lietuviams Chicagoje turėti jau senai rūpėjo šio didmiesčio lietuviams veikėjams. Spaudos darbuotojas Stasys Pieža jau 1956 metais šį lietuvišką vardą buvo išrūpinęs miesto administracijoje. Pagaliau iškabos jau iškabintos.

* LIETUVIŲ MUZIEJŲ archyvą Adelaidėje, Australijoje neseniai aplankė net aštuonių tautų atstovai. Šiame muziejuje, kaip pasakoja vietinė spauda, galima matyti lietuviškus pinigus, pašto ženklus, medalius, tradicinius audinius ir rankdarbius. Taip pat yra daugelio lietuvių laikraščių komplektai.

* PLUNKSNOS KLUBAS Australijoje rūpinasi skaitytojams patiekti lietuviškas knygas, o taip pat rengiasi suorganizuoti ir literatūros vakarą.

Tėvynė 5

Nemuno vingiai

(iš 4 puslapio)

vokė jų konkretaus vaizdo. Jie neįsivaizdavo nei kiek tų kilpų, nei kaip jos išsivinguoja.

Viduramžių Lietuvos žemėlapiuose jų nėra, nėra jų dargi tokiam moderniam Lietuvos žemėlapyje, kurį 1613 m. išleido K. Radvila. Tik XVIII šimtetyje buvo mėginta žemėlapiuose atvaizduoti didžiąsias Nemuno kilpas.

O dabar ir mes leisimės į šį kilpų, aukštų šlaitų, miškų, piliakalnių Nemuną. Punios kilpa prasideda rytiniu posūkiu. Nemuną abipus supa mišrūs, labai brandžios išvaizdos miškai. Punios kilpoje iš visų pusių uždaromas nemažas sausumos plotas - vientisas 2700 ha šilas. Jis nuo seno vadinamas Punios šilu. Tame miške auga visi Lietuvoje žinomi medžiai. Ypač mišriais medžiais apaugusios panemunės pakrantės: pušys, eglės, ąžuolai, liepos, uosiai, beržai, guobos ir kiti. Čia ir aukščiausia Lietuvos eglė, kurios viršūnė iškilusi per 40 metrų. Šile tylu, ramu, nėra kaimų, tik viena kita sodyba, eiguva. Šilas ir Nemunas čia išlaikė pirmykštės Lietuvos grožį ir vertę. Jau prieš karą buvo keliama mintis Punios šilą paversti nacionaliniu parku.

Kairėje pusėje prie mažo Pilupio upelio iškyla Rumbonių piliakalnis. Vietiniai neretai ir kalną pavadina Pilupiu. Tai vienas išvaizdingiausių panemunės piliakalnių: aukštas lyg monumentas, visas apgaubtas seniausios nežinios paslapčių, nepaminėtas rašytiniuose šaltiniuose. Šalia buvo dvaras, o dabar nedidelis Rumbonių miesteliukas. Jis švarus, jo sodybos tvarkingos, tylūs kapai. Net kelios gyvenvietės šiose apylinkėse pavadintos Panemuninkų, Penemuninkėlių vardais. Nuo Rumbonių piliakalnio viršūnės matosi plačios apylinkės: į vakarus lygesnės ramesnio paviršiaus - Suvalkija; į rytus kalvota, kuprota, keterėta šalis - Dzūkija.

Banguota, kalvota, šiaudastogė panemunės žemė.

Nuo Rumbonių labai atidžiai įsiziūrėjus į rytus, į kalvotą dzūkų krašto horizontą, galima pamatyti Raidžius. Tai senas totorių gyvenamas kaimas. Jie ir dabar išlaikė kai kuriuos savo papročius, moka kalbą dar supranta savo raštą. Iki karo Raidžiai buvo visos Lietuvos totorijos religinis centras. Totoriai gyvena lygiateisį gyvenimą, myli savo naują 500 metų senumo žemę, gerbiami aplinkinių.

(b.d.)

* ČIURLIONIO GALERIJOS priestatas, esantis skirtas išimtinai tik Čiurlionio paveikslams. Jo paveikslai įdėti į naujus rėmus, jų apšvietimas irgi esąs tinkamai patobulintas.

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Nuolatinis nuovargis

Rašo dr. P. Zalatoris

Daugelis nusiskundžia nuolatiniu nuovargiu. Yra tokių žmonių, kurie jaučiasi išvargę dar darbo dienos nepradėję. Kiti važiuoja į darbą, bet norėtų grįžti į lovą kokią valandą pasiraižyti.

Dažniausiai nuovargį jaučia vyresnio amžiaus žmonės, kurių energijos šaltiniai jau pradeda išsekti.

Bet nuovargis kankina ir 35-40 metų peršokusius jaunos vyrus ir moteris, jeigu jie neturi laiko tinkamai pailsėti. Jie dirba darbovietėje, o vėliau dar po kelias valandas dirba namie. Kai ką spaudžia didelė atsakomybė. Nuovargį sukelia ir nemokėjimas tinkamai pailsėti.

Pailsėti ne kiekvienas moka. Kas nemoka pailsėti, tai dar labiau nuvargsta. Geriausias poilsis, jeigu užmiršti rūpesčius ir moki susidomėti kitais, visai nevarginančiais dalykais.

Svarbiausia, reikia gerai išsimiegoti. Prieš einant gulti, nereikia dažnai varstyti šaldytuvo duris. Nesakau, kad prieš einant į lovą negalima nieko į burną imti arba pieno stiklą išgerti, bet nereikia valgyti, jeigu pilvas jau ir šiaip yra prikimštas. Valgyti reikia tik tai tuo metu, kai jauti alkį, o ne todėl, kad eini į lovą. Reikia miegoti vėdinamame kambarielyje. Jeigu kambarielyje nėra šviežio oro, tai ten nebus pakankamai deguonies. Jeigu naktį neturėsime pakankamai

deguonies, tai negalėsime pailsėti ir atsikelsime išvargę. Labai svarbu, kad einant gulti būtume tikri, kad plaučiai gaus pakankamai deguonies.

Ne kiekvieno žmogaus organizmas yra vienodas. Vienam pakanka penkių valandų, o kitam reikia 6,7 ir net 8 miego valandų. Kitas žmogus gali pailsėti 6 valandas pamiegojęs, bet pasitaiko ir tokių dienų, kad jam reikia net 10 valandų. Aš pažįstu kelis asmenis, kuriems užtenka 3 miego valandų. Bet tokių žmonių nedaug.

Gerai išsimiegojus, nepersivalgius ir nepersigėrus, nejausi nuovargio, bet jeigu vis dėlto jausiesi pavargęs, tai jau reikia susirūpinti. Reikia žinoti, kad beveik kiekvienas ligos pirmas požymys yra nuovargis. Jeigu nuovargis ilgiau užtrunka, tada jau reikia kreiptis į gydytoją. Gydytojui lengviau žmogų pagydyti, jeigu jis ateina ligos pradžioje. Nevisuomet, bet gydytojas dažnai nustato nuovargio priežastį ir pastebi pirmus ligos simptomus.

Jeigu nuovargis kankina, tai atsikratykite rūpesčių ir pailsėkite. Nepsitikėkite televizijoje garsinamais vaistais. Tie garsinami kraujo sustiprintojai jums gali būti visai nereikalingi. Jais sustiprinsite tik tai pardavėjo kišenę, bet ne savo sveikatą.

priskaitoma net 9-nios.

Ir dar vietos patriotų lietuvių V. Romano, S. Deimonto ir plačiai žinomos lietuvių organizacijų nenuilstamos veikėjos Mrs. N.T. Bayoras iniciatyva, Vasario 16-ji buvo gražiai paminėta pirmadienį vasario 16 d., 11.25 val. ryto ir 7.25 val. p.p., per FM vietos radio stotį WYZZ. Šios stoties šeimininkas p. Svans be jokio atlyginimo pasakė išsamią Vasario 16-sios progą kalbą ir perdavė radio bangomis Lietuvos Himną.

Dėkojant Mr. Evans už šį lietuviams patarnavimą, paaiškėjo, kad ir čia atsirado raudonomis bacilomis apsikrėtęs slapukas, kuris esą pašaukęs šią stotį ir pareiškęs išmėtinėjimus. Anot jo, radio stotis neturi teisės tokių transliacijų perduoti, nes..... "šioje šalyje yra didesnė vergija negu ten sovietuose"....

V. Žynis

Lietuvoje išleistas rinkinys "Lietuviškos pasakos" (25.000 egz. tiražu, 324 psl.), tai parinktos pasakos iš Jono Basanavičiaus knygų "Lietuviškos pasakos" ir "Lietuviškos pasakos įvairios". (E.)

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ WASHINGTONE

Washington

Vasario Šešioliktoji

Į Lietuvos Atstovo ir p. O. Kajeckienės Vasario 16 d. surengtą priėmimą atsilankė ir asmeniškai sveikino Ponia Alexis U. Johnson, Valstybės Pasakotojaus Politiniams Reikalams žmona, Rytų Europos Direktoriaus Raymond E. Lisle, Baltijos valstybių skyriaus vedėjas ir Ponia Barclay Ward.

Iš JAV Kongreso į priėmimą atsilankė kongresmanai - John J. Rooney, Daniel Flood, William T. Murphy ir Edward J. Derwinski su žmonomis.

Priėmime dalyvavo ir Vidaus Reikalų Sekretoriaus Padėjėjas p. Carl L. Klein su žmona ir jo padėjėjas p. Valdas Adamkus.

Iš Diplomatinio Korpuso priėmime dalyvavo Nac. Kinijos, Haiti, Rwanda ambasadoriai, Maltos ambasadoriaus žmona, Ponia Parde, Cambodia Charge d'Affaires ir jo žmona Jos Karališkoji Didenybė Princesė Siscwath-Neary-Bong-nga, bei Latvijos pasbės patarėjas ir Ponia Dinbergs.

Taip pat priėmimą atsilankė Apaštališkasis Delegatas JAV-se, arkivyskupas Luigi Raimondi.

Į priėmimą atsilankė Latvių Pasaulinės Federacijos pirmininkas prof. P. Lejins su žmona, tos federacijos Gen. Sekretorius Albats su žmona, JAV Ukrainiečių Kongreso pirmininkas, prof. dr. Leo Dobrinsky su žmona bei aštuonių asmenų ukrainiečių organizacijų delegacija, Gen. Federation of Womens Clubs pirmininkė Ponia Walter V. Magee ir pirmininkė Int. Clubs (iš Gen. Federation of Womens Clubs) Ponia Mary Cloutman, Baltijos Moterų Klubų Federacijos Washingtono pirmininkė Ponia Mall Jurma.

* TORONTO MIESTE, Kanadoje, Vasario 16 paminėta iškilmingai. Publikos susirinko 1500. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tema kalbėjo A. Kasiulaitis. S. Gailevičius dirigavo chorui, kuris tarp kitko atliko jo paties sukurtą giesmę "Dieve saugok mūs Tėvynę". Kanados ministeris pirmininkas P. Trudeau, atsiuntė nuoširdų laišką, kuriame sveikino visus Kanados lietuvius Lietuvos nepriklausomybės dienos proga. L. Švegzdaitė anglų kalba, per radio programą paskaitė savo poezijos, patriotinėmis temomis. Buvęs Kanados ministeris pirmininkas J. G. Diefenbakeris, ilgesnėje kalboje priminė lietuvių atkaklias kovas dėl laisvės ir nepriklausomybės. Jis taip pat pažymėjo, kad netolimoje ateityje jis rengiasi aplankyti Baltijos valstybes. Ypatinigo pritarimo Diefenbakeris salėje susilaukė, kai pareiškė: "Kol gyvi, neleisime užgesinti laisvės žiburio Baltijos kraštuose".

Lietuvoje Dešimčiai Tūkstančių Gyventojų Vienas Gydytojas

Vilniuje š. m. sausio mėn. įvykusioje medicinos prof. Sajungos konferencijoje paaiškėjo: dabar okupuojamoje Lietuvoje dešimčiai tūkstančių gyventojų atitenka vienas gydytojas. Kasmet baigę mokyklą į praktinį medicinos darbą įsijungia po 300 specialistų, mokslo, ir praktinėse gydymo įstaigose šiuo metu dirba daugiau kaip 400 medicinos mokslų kandidatų ir 60 daktarų. (E.) Tėvynė 6

Wilkes Barre, Pa.

Iškilmingai paminėta Vasario 16-ji

Wilkes Barre Pa. Lietuvių Švč. Trejybės R. K. bažnyčioje, Vasario 16-ji buvo iškilmingai paminėta vasario 15 d. (sekmadienį), laike pagrindinių 9 val. ryto pamaldų; šią valandą paprastai susirenka gausiai maldininkų.

Apie Vasario 16 minėjimą, šios bažnyčios klebono Msgr. J. F. Baltusevičiaus iniciatyva buvo skelbiama žodžiu, ir biuletenyje iš anksto. Šią reikšmingą dieną atsilankė maldininkų pilnutėlė erdvi bažnyčia.

Lietuviškai ir angliškai pasakytame pamokslė, buvo apibūdinta lietuvių tautos išgyvenimų reikšmė.

Pamokslininkas ragina, kad čia laisvėje gyveną nepamirštų, nenusisuktų nuo savo protėvių, savo tėvų senosios tėvynės, kad savo malda bei auka jungtųsi prie tų visų kurie šiandien sielojasi dėl komunistų padarytos žiaurios neteisėybės.

Tebūnie tatau pavyzdžiu ir kitoms lietuviškoms parapijoms, kurių šiame Wyoming klonyje, neskaitant Scranton ir Hazleton Pa.

Vasario 16 atgarsiai

Kaip ir kiekvienais metais, ir šiemet JAV Kongreso nariai, senatoriai, Atst. Rūmų nariai, artėjant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo šventei, pačią vasario 16 d. ir po jos, kalbėjo posėdžių metu ar jų pasisakymai paskelbti "Congr. Record" leidinyje. Nuo š.m. vasario 4 iki vasario 17 d. sukakties reikalu Kongrese kalbėjo 39 nariai.

Vasario 4 d. sen. Charles H. Percy, iš Illinois, senato nariams kalbėjo apie tai, kad religinis, švietimo ir kultūros gyvenimas okup. Lietuvoje sistematiškai varžomas, jis reiškė savo rūpestį dvasininkų Lietuvoje varžymais ir kėlė reikalą: apie tai reikia plačiai skelbti pasaulyje. Kitas sen., Hugh Scott iš Pennsylvania v., savo kalboje skatino JAV-bes: jos neturėtų siaurinti pastangų spausti Sovietų Sąjungą, kad šioji laikytųsi J. Tautos Chartos ir pažymėjo: mes remsime tautas, siekiančias laisvės ir laisvo apsisprendimo.

Vasario 10 d. reikšdami Lietuvai šiltus jausmus, pasisakė sen. R.P. Griffin, iš Michigan v. ir atst. rūmų nariai Garry Brown (Mich.) Silvio O. Conte (Mass.) ir Peter W. Rodino Jr. (N.J.).

Vasario 16 d. pasisakė, priminę Vasario 16 reikšmę, šie senatoriai: G. Murphy (Calif.), B. Bayh (Indiana) ir W. Proxmire (Wis.).

Murphy perskaitė ir Chicagos minėjime sen. R. Tyler Smith kalbos tekstą. (E.)

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS WASHINGTONE

Vasario 16 dienos proga JAV Kongrese kalbėjo apie Lietuvą, ligi 1970 metų vasario 28 d. imtinai, 19 senatorių ir 72 atstovai.

1970 m. vasario 19 d. Lietuvos Atstovas ir p. O. Kajeckienė dalyvavo CONGRESSIONAL-AMBASSADORS Breakfast, Washington Hilton viešbutyje.

Valstybės Sekretoriaus kvietimu Lietuvos Atstovas J. Kajeckas 1970 vasario 25 d. dalyvavo JAV Kongreso jungtiniam posėdyje, kurio metu Prancūzijos prezidentas Georges Pompidou, pasakė kalbą JAV Kongreso nariams!

* **PREZIDENTAS NIXONAS** Prancūzijos prezidentą Pompidou, Baltuosiuose Rūmuose priėmė iškilmingai. Abu prezidentai viešose pareiškimuose tvirtina, kad jiems pavyko savo tarpe gerai susiprasti. Tačiau Kongrese Prancūzijos prezidentas buvo priimtas kiek šaltokai. Žymi dalis atstovų rūmų narių ir senatorių nedalyvavo iškilmingame posėdyje, kuriame svečias pasakė kalbą. Bet labiausia šio vizito sėkmingumą sumenkino dažnos demonstracijos tuose miestuose, kur svečias lankėsi. Jis net buvo pagrasinęs, jog jei nebus suteiktas užtikrinimas, kad priešiškos demonstracijos nesiliaus, tai jis sutrumpins savo vizito laiką ir viena diena anksčiau išvyks į Prancūziją.

* **ANGLIAKASIŲ UNIJOS** veikėjas Joseph Jablonski kartu su žmona ir dukra buvo nužudyti. Tai įvyko po to, kai Jablonskis pareiškė, jog įvykę angliakasių unijos rinkimai yra neteisėti. Pats Jablonskis šiuose rinkimuose buvo pralaimėjęs.

Dabar teisingumo organai pareiškia, jog reikalą ištyrus, tikrai paaiškėjo, jog minimi rinkimai nebuvo teisėti tvarkomi. Todėl iš Washingtono atėjo parėdymas šiuos rinkimus anuliuoti. Bet unijos vadovai su tuo nenori sutikti ir pasirengę priešintis.

* **LYNDON JOHNSONAS**, buvęs prezidentas, turėjo atsigulti į ligoninę, nes pajuto didelius skausmus krūtineje. Gydytojai į spaudos atstovų klausimus, ar čia nebuvo širdies smūgis, susilaiko nuo griežtų tvirtinimų.

* **RUMUNAI SUSIRŪPINE**, dėl projektuojamų jų teritorijoje sovietų ir jų sąjungininkų manevrų. Genevoje, nusiginklavimo konferencijoje, jie iškėlė reikalavimą, kad pirm viso ko būtų svarstomi klausimai apie uždraudimą vienai valstybei kištis į kitos valstybės reikalus, o taip pat panaudoti svetimos valstybės kariuomenės manevrams kitos valstybės teritoriją.

* **MISS DEVLIN**, Šiaurės Irlandijos parlamento narė neseniai viešėjo Amerikoje ir ieškojo pagalbos savo šalininkams - katalikams kovoje su protestonais. Jai buvo įteikti "New Yorko raktai", tai pagarbos ženklas. Dabar jos pavedimu tie "New Yorko raktai" buvo perduoti Juodosios Panteros vadams. Devlin tuo būdu pabrėžė, jog ji solidarizuoja su Juodąja Pantera, kovojančia dėl juodosios rasės žmonių išlaisvinimo.

* **JAV GYVENTOJŲ** skaičius 1970 m. sausio 1 dieną pasiekė 204.354.00 žmonių. Tik viename praeitų metų gruodžio mėnesyje, gyventojų padaugėjo 174.000.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS Kovo 7.1970

KATRE SAVAGE, 34 kp., New Britain, Conn., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 13, mirė lapkričio 29.1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukteriai Mildred Savage.

MARĖ LINIKIENĖ, 34 kp., New Britain, Conn., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 7.1923 m., mirė sausio 6.1970 m. Velionės apdrauda išmokėta dukteriai, Alda Smith.

JUOZAS VAITKEVIČIUS, 55 kp., W. Pulmann, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 5.1927 m., mirė sausio 28.1970 m. Velionio apdrauda išmokėta SLA 55 kuopai, W. Pulmann, Ill.

WILLIAM C. SOMOLES, 216 kp., Erie, Pa. gimęs Saginaw, Mich. Prie SLA prisirašė spalio 1.1967 m., mirė sausio 19.1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai Frances Somoles.

SAULĖTA FLORIDA

Lake Worth ir Apylinkės

Lake Worth Lietuvių Klubas paminėjo Vasario 16, 52 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Nors ir negausus, bei labai kuklus minėjimas, bet padarė itin gražų įspūdį. Vadovaujant pirm. A.M. Augunui, sugiedotas Lietuvos Himnas, o kun. Andrius Senkus sukalbėjo invokaciją. Prelatas Jonas Balkūnas iš New Yorko, kuris rytojaus dieną važiavo į Miami Fla., pasakė jautrią ir labai įspūdingą kalbą. Aukos irgi surinktos švelniau, negu kai kuriuose kituose Nepriklausomybės minėjimuose.

Vytautas Tomkus, motelio savininkas, Juno Beach, Fla. pasiūlė, kad reikia sumest po dolerį ar kitą Lietuvos laisvės reikalams ir tuos pinigus pasiūsti ALTUI. Aukų gauta: Vytautas ir Albina Tomkai - \$ 10.00, Vincas ir Ona Dovydaičiai - \$ 10.00, kun. Jonas Bakšys - \$ 10.00, Elena ir Povilas Mikšiai - \$ 10.00, A.M. ir S. Augūnas - \$ 5.00, kun. Andrius Senkus - \$ 5.00, Benedikta Vaitiekienė - \$ 5.00, Antuaneta Bortvickienė \$ 5.00, Motiejus ir Adelė Mažeikai \$ 5.00, viso - \$ 65.00.

Noriu padėkoti Tėvynės redakcijai už išspausdinimą mano rašinio apie Floridos klimatą ir lietuvių veiklą. Tas raštas sudarė gerą įspūdį Tėvynės skaitytojams. Gavau net aštuonius laiškus nuo SLA narių su įvairiais paklausimais apie Lake Worth ir jo apylinkes. Man rašiusieji visi yra jau pensininkai ir ruošiasi Floridoje apsigyventi. Todėl labai džiaugėsi, kad gavo žinių apie Floridos klimatą ir gražius pajūrius.

Mieli Susivienijimo nariai, nesibaiminkite man rašyti, o aš į jūsų klausimus atsakysiu greit ir be jokio atlyginimo.

A.M. Augunas
1225 So. Palmway, Lake Worth, Fla.

LOUIS F. GAUBAS, 245 kp., Newark, N.J., gimęs Newark N.J. Prie SLA prisirašė vasario 1.1957 m., mirė vasario 9.1970 m. Velionio apdrauda išmokėta motinai, Stella Gaubas.

Viso \$ 3.620.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso
\$ 32.220.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

February 28.1970

35. J. Parulis, 1 kp., Edwardsille Pa. sirgo 4 sav. 1 d. \$ 15.63
36. S. Norkaitis, 12 kp., Nanticoke Pa. sirgo 12 sav. \$ 60.48
37. J. Rauktienė, 208 kp., Chicago Ill. sirgo 5 sav. 5 d. \$ 29.46
38. V. Dilis, 245 kp., Newark, N.J. sirgo 4 sav. 3 d. \$ 16.89
39. H. Wolf, 260 kp., Chicago Ill. sirgo 9 sav. 2 d. \$ 47.75
Viso \$ 170.21
Nuo pradžios šių metų bendrai viso.
Viso \$ 1.900.77
Tėvynė 7

Special Reminder to Lodges

All motions made by lodges and districts or presentation at the 1970 SLA Convention must be mailed in at least 90 days before the Convention in accordance with the Lithuanian Alliance of America By-Laws. Since the Convention will begin on June 22, 1970, all motions in writing must be received by the SLA Business Office before April 1, 1970, so that the Alliance By-Laws Committee will have ample time to review them.

* PROF. KAZIO PAKŠTO monografiją parašė prof. Juozas Eretas - šveicarietis, ne-riklausomos Lietuvos laikais profesoriavęs auno universitete.

* LEONARDAS ŠIMUTIS rašo Amerikos lietuvių Tarybos istoriją. Jau esą parašyta 30 puslapių rankraščio. Šioje knygoje apvelgiami kiekvienais metais atlikti ALT arbai.

* IZABELĖ MOTIEKAITIENĖ, gyvenanti Chicagoje, yra operos solistė, muzikos kritikė ir visos eilės literatūros kūrinių autorė. yra inžinieriaus žmona ir inž. chemikomona. Ji turi savo muzikos mokyklą.

* NEW YORKO Neringos ir Tauro tuntuų tautai ir skautės, š.m. kovą 1 d. ruošia tracinę Kaziuko Mugę, Viešp. Atsimainymo papilijoje, Maspeth. Veiks draugovių paviljonai ir Tėvų Komiteto bufetas.

Vasario 16-sios gimnazijoje Lietuvos nepriklausomybės minėjime (iš kairės) V. Natkevičius, VLIKo pirmininkas dr. J. K. Valiūnas ir Vokietijos parlamento narys dr. Schachtschabel.

* BERNARDO BRAZDŽIONIO visi kūrinių "Lietuvių Dienų" leidyklos išleidžiami vienoje knygoje. Susidaro 600 puslapių šio autoriaus poezijos kūrinių.

* ARIZONOS LIETUVIS, tai dar vienas lietuviškas laikraštis. Iš čia sužinojome, kad dvi lietuvių šeimos turi motelius ir sėkmingai verčiasi. Šiais metais ypatingai daug lietuvių lankėsi Arizonoje. Vieni norėjo tik pailsėti, o kiti rengiasi ten pastoviai apsigyventi, jų tarpe dauguma pensininkų, kurie žavisi Arizonos patraukliu klimatu.

* LIETUVOS SAVAITE, paskelbė kai kurie Kalifornijos miestų mayorai, kaip pavyzdžiui San Francisco, San Jose ir kt.

* BUTŲ NUOMOS KONTROLĖ New Yorke turėjo pasibaigti kovo 31 d. Namų savininkai deda pastangas nuomos kontrolę palengvinti, bet butų nuomotojai demonstruoja prieš kontrolės nuėmimą.

* NEW YORKO PENKETUKAS, kuris gimė Kinastų šeimoje, jaučiasi puikiai. Du berniukai ir trys mergaitės - visi sveiki. Jų motina Margarita Kinast yra 27 metų ir prieš tai buvo pagimdžiusi du kūdikius. Penketukas New Yorko Presbiterionų ligoninėje, ypatingai prižiūrimas, kiekvienam naujagimiui paskirta po atskirą slaugę.

* FORDO AUTOMOBILIŲ fabrikai paskelbė, jog laikinai uždarys 17 dirbtuvių, kuriose būdavo surenkami automobiliai. 17.200 darbininkų liks tam tikrą laiką be darbo.

* ANGLIJOS KARALIENĖS ELZBIETOS naujas portretas anglams nepatinka, kadangi dailininkas karalienės nei trupčio nepagražino. Veide matosi raukšlės ir kiti sensitelėjimo ženklai.

Brooklyn, N.Y.

Kovo 3 sukako 13 m. gimtadienis Randolph Gediminui Šateikai, sūnui Lilijos ir Antano Šateikų. Jie visi yra SLA 152 kp. nariai.

Gediminą sveikina jo močiutė Natalija Stilsonienė ir linki, kad Gediminas augtų sveikas ir būtų geras liet: vis.

* SOLISTO STASIO BARO koncertas Adelaideje, Australijoje, įjungtas į šio miesto vykdomą Meno Festivalį. Tai gražus vietos lietuvių laimėjimas.

* DAILININKAS PETRAS LUKAS, kuris iki šio laiko gyveno Los Angeles, dabar nusprendė persikelti į Indiją, kur mano pastoviai pasilikti.

* JERONIMO KAČINSKO kūrinius išpildė čekų orkestras Prahėje.

Tėvynė 8

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-čius metų. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Keleivio Administracijoj gaunamas 1970 metų kalendorius, kaina \$ 1.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

Laidotuvių Direktorai

NELAIMĖS VALANDOJE
SAUKITE:
S Tagg 2-5043

Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
Funeral Home

AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedejas
Notary Public

680 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. VI 7-4499

SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios nemokamai
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRASTIS

Išleistas 1918

6507 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeina 2 kartus savaitę.

Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusė metų—\$7.00.

Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestiuose metams \$16.00, pusė metų—\$8.50, trims mėnesiams—\$4.50, vienam mėn.—\$1.50. Kitose JAV vietose: metams—\$14.00, pusė metų—\$7.50, trims mėnesiams—\$4.00, vienam mėnesiui—\$1.50. Kanadoje: metams—\$18.00, pusė metų—\$10.00, vienam mėnesiui—\$3.00. Užsieniuose: metams—\$21.00, pusė metų—\$11.00, vienam mėnesiui—\$3.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasųsite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608